

Олег Миколайович ЯЦЕНКО,
завідувач відділу Інституту
біографічних досліджень НБУВ,
кандидат історичних наук
(Київ);

Надія Іванівна ЛЮБОВЕЦЬ,
завідувач відділу Інституту
біографічних досліджень НБУВ,
кандидат історичних наук
(Київ)

СПАДЩИНА ТАРАСА ШЕВЧЕНКА У ВІТЧИЗНЯНИХ БІБЛІОГРАФІЧНИХ ДЖЕРЕЛАХ: НА МАТЕРІАЛАХ ПОСІБНИКА «УКРАЇНСЬКІ ПЕРСОНАЛЬНІ БІБЛІОГРАФІЧНІ ПОКАЖЧИКИ (1856–2013)»

У статті розглядаються персональні бібліографічні покажчики, присвячені Тарасу Григоровичу Шевченку. Аналізуються основні фундаментальні праці, що є значущими для українського бібліографознавства, їх структура та особливості.

Ключові слова : Тарас Шевченко, бібліографія, персональні біо-бібліографічні покажчики, спадщина.

The article deals with personal bibliographies dedicated to Taras Shevchenko. The basic fundamental works that are significant for Ukrainian bibliography, structure and features.

Keywords: Taras Shevchenko, bibliography, personal bibliography indexes, heritage.

В статье рассматриваются персональные библиографические указатели, посвященные Тарасу Григорьевичу Шевченко. Анализируются основные фундаментальные труды, которые являются значимыми для украинского библиографоведения, их структура и особенности.

Ключевые слова: Тарас Шевченко, библиография, персональные библиографические указатели, наследие.

Цьогоріч фахівцями Інституту біографічних досліджень завершується підготовка третього випуску серії «Джерела української біографістики» анотованого науково-допоміжного бібліографічного посібника «Українські персональні бібліографічні покажчики (1856–2013)», у якому зібрано, систематизовано та структуровано інформацію про окремі персональні бібліографічні покажчики, видані на території України та поза її межами в діаспорі за період 1856–2013 рр., що містять біобібліографічні матеріали про діячів із різних сфер життя та діяльності (науки, літератури, культури, освіти, суспільно-політичного та національно-визвольного руху тощо), пов'язаних із Україною.

Серед інших до покажчика ввішла інформація про персональні бібліографічні покажчики, присвячені великому генію української землі Тарасу Григоровичу Шевченку. Зважаючи на те, що видань даного виду за вказаний період було випущено дуже багато, автори-укладачі відібрали основні фундаментальні праці, що є значущими для українського бібліографознавства. У запропонованому огляді представлена інформація про ці праці, їх авторів, структуру та особливості видань.

Життя і творчість Тараса Григоровича Шевченка, 200-річчя від дня народження якого ми відзначили цього року, завжди були предметом наукових досліджень, вагоме значення в яких виконує бібліографічна шевченкіана, що являє собою комплекс персональних бібліографічних покажчиків, підготовлених у різні часи.

Шевченкіана є однією з найрозробленіших ділянок української персональної бібліографії. Над бібліографуванням творів Т. Г. Шевченка та літератури про нього у різний час працювали вітчизняні бібліографи М. Ф. Комаров [4], М. Ф. Яшек [22], В. В. Дорошенко [1; 2; 10], І. З. Бойко [14; 17], Ф. К. Сарана [13; 15], Г. І. Гамалій [19; 20] та ін.

До кінця ХІХ ст. персональні бібліографічні покажчики про Т. Г. Шевченка публікувалися у періодичних і продовжуваних виданнях. Вони не вирізнялися повнотою та, в основному, були присвячені окремим фрагментам із життя та діяльності Кобзаря. Скажімо, бібліографічні видання В. Лукича (справжнє — Левинський Володимир Лукич,

1856–1938 рр.) [7–9; 11], критико-бібліографічний огляд Павла Арсеновича Грабовського (1864–1902) [3] та ін.

У 1886 р. у зв'язку з 25-річчям із дня смерті поета Михайло Федорович Комаров (1844–1913), який був одним із перших бібліографів творів Т. Г. Шевченка та праць про нього, опублікував у «Киевской старине» свій «Библиографический указатель материалов для изучения жизни и произведений Т. Г. Шевченко», а в наступному році, там само, вмістив доповнення до нього [5]. Це була перша спроба всебічного бібліографічного охоплення друкованих матеріалів, пов'язаних із Шевченком — видань із журнальних публікацій його творів, перекладів на інші мови, малюнків до творів і музики до них, переробок із «Кобзаря» та різних статей про поета і його спадщину — літературно-критичних, біографічних, спогадів тощо.

Ці публікації стали початком бібліографічної Шевченкіани автора, що згодом реалізувалася в 1903 р. у покажчику «Т. Шевченко в литературе и искусстве : библиографический указатель материалов для изучения жизни и произведений Т. Г. Шевченко» [4].

Покажчик складається зі статті від укладача, біографічного нарису та 12-ти розділів: «Собрание сочинений Т. Шевченка на малорусском языке и отдельные их издания»; «Малорусские произведения Т. Шевченка, помещенные в сборниках и журналах»; «Произведения Т. Шевченка на русском языке»; «Переписка Т. Г. Шевченка»; «Рисунки Т. Г. Шевченка»; «Переводы малорусских произведений Т. Шевченка» [розділ розбито на підрозділи в залежності від мови перекладу: російська, польська, чеська, болгарська, німецька та ін.]; «Переводы прозаических произведений Т. Шевченка, писанные им по русски, на язык малорусский»; «Музыка к произведениям Т. Шевченка и на память о нем»; «Рисунки и скульптурные изображения к произведениям Т. Шевченка или из жизни его и на память о нем»; «Драматические переделки произведений Т. Шевченка»; «Учреждения имени Т. Шевченка»; «Свод статей о Т. Шевченке и его произведениях (найбільший розділ посібника, записи якого подано за хронологією публікування з 1840 до 1886 р.). До видання вміщено «Алфавитный указатель авторов статей о Шевченко с указанием номера

статті». Згодом, високо оцінюючи дану працю, Іван Якович Франко все ж відзначав, що величезну літературу про Т. Шевченка годі охопити одній людині та ще й в умовах суворой царської цензури: «Його [М. Комарова] книжка, хоч і як ще далека від того, щоб могла бути повною і всюди докладною бібліографією Шевченка, все-таки важна тим, що показала нам перший раз літературу, належну до нашого поета в її повнім об'ємі, і zarazом вивела перед наші очі ті дезидерати, яких треба для її повного опанування» [21].

Після революції бібліограф Микола Федорович Яшек (1883–1966) уклав покажчик «Т. Шевченко: матеріали до бібліографії р. р. 1903–1921» [22], безсумнівною перевагою якого стало хронологічне межування з бібліографічним покажчиком шевченківської літератури Ф. М. Комарова. Видання має наскрізну нумерацію, містить чотирнадцять розділів і чотири допоміжні покажчики: 1) Життя Т. Г. Шевченка та його близькі; 2) Похорони Т. Г. Шевченка. Могила, подорожі до неї та поминки; 3) Шанування пам'яті Т. Г. Шевченка (лекції, концерти, виставки та ін.); 4) Інституції ім. Т. Г. Шевченка; 5) Пам'ятники Т. Г. Шевченкові; 6) Вірші та різні видання присвячені Т. Г. Шевченкові; 7) Видання творів Т. Шевченка та друкування окремих творів в пресі; 8) Переклади творів Т. Шевченка на чужі мови та література щодо цього; 9) Ілюстрування творів Т. Шевченка; 10) Історія «Кобзаря»; 11) Критика творів Шевченка та його світогляд; 12) Т. Г. Шевченко як маляр; 13) Бібліографія бібліографії; 14) Рецензії до літератури що уміщені в покажчику. До допоміжних покажчиків видання увійшли:

- 1) Хронологічний покажчик;
- 2) Покажчик періодичних видань;
- 3) Алфавітний покажчик скорочень назв періодичних видань з яких взято матеріали;
- 4) Алфавіт авторів, статті яких уміщено в покажчику.

У Західній Україні в 30-х рр. ХХ ст. Українським науковим інститутом у Львові проводилися роботи по підготовці та виданню творів Т. Г. Шевченка в 16-ти томах. Останній том містить бібліографію творів поета і бібліографію бібліографії шевченкознавства — фундаментальну працю, підготовлену бібліографом, літературознавцем, директором бібліотеки НТШ Володимиром Вікторовичем Дорошенком

(1879–1963). На той час це була найповніша бібліографія Кобзаря.

Показчик вийшов у 2-х публікаціях: відбитка з 16-го тому «Повного видання творів Шевченка» з назвою «Бібліографічний показчик творів Т. Шевченка» (Львів, 1938) [1] та окремих томів 16 «Повного видання творів Тараса Шевченка» з назвою «Бібліографія. Показчик видань Шевченкових творів та спис бібліографічних праць про Шевченка» (Варшава ; Львів : Укр. наук. ін-т, 1939) [2].

У повоєнні роки у світ здебільшого виходять методико-бібліографічні та біобібліографічні матеріали на допомогу вивчення життя та творчості Т. Г. Шевченка. Так, у 1955 р. фахівці Державної наукової бібліотеки ім. В. Г. Короленка підготували показчик «Т. Г. Шевченко» [12]. Видання має рекомендаційний характер, тому до нього увішла література про життя та творчість поета, видрукувана упродовж останніх років.

У 1961 р. Державна республіканська бібліотека імені КПРС видала показчик «Тарас Григорович Шевченко. 1814–1861» [18], в якому представлена коротка біографічна довідка, бібліографія творів і літератури про життя та діяльність Т. Г. Шевченка. Значну частину становлять методичні поради бібліотекарям у сфері пропаганди творчої спадщини Т. Г. Шевченка та літератури про нього.

Низку важливих бібліографічних праць було підготовлено у зв'язку зі 100-річчям від дня смерті та 150-річчям від дня народження Т. Г. Шевченка. Так, бібліографи Державної публічної бібліотеки УРСР уклали бібліографію другого ступеню «Тарас Григорович Шевченко» [17]. Показчик охоплює вибрану бібліографію шевченківської бібліографії, починаючи з перших повідомлень про вихід «Кобзаря» у 1840 р. Включено основні показчики, списки, огляди, статті, видані окремо чи опубліковані у періодичних виданнях українською та російською мовами в межах СРСР за 1840–1960 рр. Надано матеріали, в яких є бібліографія творів поета та літератури про нього, а також путівники, каталоги, довідники та збірки, що є джерелом шевченківської бібліографії.

Видання складається з таких розділів: «Бібліографічні показчики, списки, огляди творів Т. Г. Шевченка і літерату-

ра про нього»; «Загальні бібліографічні роботи і довідники»; «Каталоги та путівники». У кінці вміщені допоміжні покажчики: тематичний, алфавітний імен і матеріалів, описаних за назвою, та список використаних періодичних видань. Групування матеріалу за роками видань публікацій. До покажчика вміщена інформація про 287 праць. Розрахований він на наукових працівників, літературознавців, критиків і письменників, викладачів вищих навчальних закладів, які ґрунтовно вивчають літературу для дослідження біографії та творчої спадщини Шевченка.

У 1961 р. українською діаспорою підготовлене 2-е, значно доповнене видання «Повного зібрання творів Т. Шевченка», де 14 том містить «Покажчик видань Шевченкових творів: першодруки й окремі видання та спис літератури про них» [10]. Покажчик поповнений інформацією за 1939-1961 рр.

Над бібліографуванням матеріалів, присвячених Кобзареві у цей період успішно працюють: Іван Захарович Бойко (1908–1970) [14; 17], Ганна Марківна Гімельфарб (1906–1977) [14; 17], Федір Кузьмович Сарана (1921–1995) [13; 15], Євген Прохоровч Кирилюк (1902–1989) [14; 15; 17], більшість із яких були співробітниками нашої бібліотеки.

Знаменною подією у радянському шевченкознавстві та у культурному житті України став вихід із друку капітального двотомного бібліографічного покажчика «Т. Г. Шевченко : бібліографія літератури про життя і творчість» [14]. Кілька років над його створенням (за редакцією члена-кореспондента АН УРСР Є. П. Кирилюка) працював колектив бібліографів нашої бібліотеки (І. З. Бойко, Г. М. Гімельфарб, Л. В. Беляєва, К. Є. Скокан) і фахівців Львівської наукової бібліотеки (О. Д. Кізлик, Є. Є. Кравченко) під керівництвом І. З. Бойка. При укладанні цього покажчика яскраво виявилися професіоналізм і організаторські здібності Івана Бойка, котрий увів до видання вітчизняну літературу про життя і творчість Тараса Шевченка (рос., укр. і мовами народів СРСР), видану за період 1839–1916 рр. (т. 1) на території царської Росії, Галичини, Буковини, Закарпаття, та за 1917–1959 рр. (т. 2) — на території СРСР. Порядок розташування літератури в обох томах, як правило, хронологічний, а в межах років — за алфавітом прізвищ авторів або назв.

При складанні бібліографії були опрацьовані каталоги та фонди Державної публічної бібліотеки АН УРСР, Львівської бібліотеки АН УРСР, найбільших бібліотек Радянського Союзу, архівів і музеїв, використані наявні бібліографічні покажчики як присвячені Шевченкові, так і загальні бібліографічні огляди та замітки, «Літописи друку» УРСР та СРСР, що реєструють книги, журнальні та газетні статті, рецензії [6]. Також були суцільно переглянуті численні періодичні українські видання, літературно-мистецькі та громадсько-політичні журнали, збірники й альманахи, центральні та обласні газети УРСР, основні періодичні видання СРСР.

Матеріал першого тому розміщено у двох розділах: «В. І. Ленін і дожовтнева «Правда» про Т. Г. Шевченка», «Бібліографія літератури про життя і творчість Т. Г. Шевченка. 1839–1916».

У кожному році окремо виділені матеріали, що стосуються вшанування пам'яті Т. Г. Шевченка. Тут представлені книги, статті, замітки та повідомлення у періодичних виданнях про шевченківські роковини та ювілеї, будівництво пам'ятників, впорядкування могили, про заборонні дії царської влади щодо вшанування та увічнення пам'яті поета.

Другий том складається з чотирьох розділів: «Постанови Комуністичної партії та Радянського уряду про вшанування пам'яті Т. Г. Шевченка», «Література про життя і творчість Т. Г. Шевченка. 1917–1959», «Матеріали до бібліографії літератури про життя і творчість Т. Г. Шевченка мовами народів СРСР (за радянський і дореволюційний періоди)», «Бібліографія бібліографії видань творів Т. Г. Шевченка та літератури про нього. 1840–1959 рр.».

Двотомник, підготовлений під керівництвом І. З. Бойка, має хронологічне групування матеріалу, в межах років — за алфавітом авторів і назв, що сприяє історичному підходу до вивчення шевченкознавства більш як за 100 років. Література в покажчику анотована. Довідкові анотації подаються там, де за назвою публікації важко зрозуміти її зміст і стосунок до Тараса Шевченка. В анотаціях розкривається зміст збірників, наукових записок і журналів, повністю або частково присвячених Шевченкові, а також монографій, які мають назви розділів.

Усього в покажчику зафіксовано: у першому томі — 3689 записів, у другому — 5575 записів. Довідковий апарат кожного тому складено окремо: «Предметно-тематичний покажчик літератури про життя і творчість Т. Г. Шевченка», «Алфавітний покажчик імен та матеріалів, описаних за назвою», «Покажчик використаних періодичних видань».

Хронологічним продовженням цієї праці є видання «Т. Г. Шевченко : бібліогр. покажчик (1917–1963)» [15], укладене М. І. Багрич і присвячене 150-річчю з дня народження Т. Шевченка, що містить твори поета та їхні переклади на інші мови, що вийшли в Україні та в союзних республіках за роки радянської влади та ювілейна шевченкіана, підготовлена у 1968 р. Ф. К. Сараною до 100-річчя з дня смерті та 150-річчя від дня народження поета [13]. Покажчик охоплює літературу, що видавалася у СРСР протягом 1960–1964 рр. Представлені книжкові видання, матеріали з журналів, передруки раніше опублікованих праць і художніх творів. Газетні матеріали представлені лише частково. Матеріал розташований за предметно-систематичним принципом. Видання містить іменний покажчик.

У 80-ті та 90-ті рр. ХХ ст. виходять покажчики про життя та творчість Т. Г. Шевченка, але вже не так багато, як раніше. Роботу над їх укладанням здійснюють великі бібліотеки та окремі видавці. Серед цих видань варто згадати працю «Т. Г. Шевченко : бібліогр. покажчик (1965–1988)», підготовлену Л. В. Беляєвою та Н. М. Мислович (К., 1989) [16], що стала продовженням попередніх видань і підготовлена до 175-річчя від дня народження поета. У покажчику зібрано видання творів і літератури про життя та творчість Шевченка, видані в СРСР мовами народів союзних республік та іноземними мовами за вказаний період. Покажчик складається з розділів «Видання творів Т. Г. Шевченка» та «Життя і творчість Т. Г. Шевченка». Матеріал в них розміщено за хронологією. Із допоміжних покажчиків подано предметно-тематичний, алфавітний імен і матеріалів, описаних за назвою.

У 2004 р. Національною парламентською бібліотекою підготовлений покажчик «Тарас Шевченко (1989–2003)» [19], укладений Г. І. Гамалій, що є хронологічним продовженням попередніх видань і підготовлений до 190-річчя

від дня народження поета. Видання висвітлює життєвий і творчий шлях Кобзаря, а також його місце у світовій культурі, художній літературі. Подано покажчики літературних і живописних творів Т. Шевченка та літератури про нього, що вийшли друком протягом 1989–2003 рр.

У наступному році цією самою бібліотекою підготовлене видання «Тарас Шевченко. 1989–2004: матеріал до бібліографії» [20]. До покажчика увійшли книжки, статті зі збірників, періодичних і продовжуваних видань, твори Шевченка, як літературні, так і живописні, переклади на інші мови, література про життя та діяльність поета, надбання українського та світового шевченкознавства, матеріали про місце Кобзаря у світовій і вітчизняній історії, про шевченківські місця та вшанування його пам'яті.

Підсумовуючи, варто відзначити, що всі розглянуті персональні бібліографічні покажчики про Тараса Григоровича Шевченка та його творчість відіграють значну роль в історії та культурі нашої країни. Вони засвідчують те, що ім'я українського поета та його творчий набуток завжди були відомі та популярні серед широкого кола читачів. Розглянуті видання складають основу української персональної бібліографії.

1. *Бібліографічний покажчик творів Т. Шевченка* [Текст] / скл. В. Дорошенко. – Л. : З друк. НТШ, 1938. – 346 с.
2. *Бібліографія. Покажчик видань Шевченкових творів та спис бібліографічних праць про Шевченка* [Текст] / зібрав і впоряд. В. Дорошенко. – Варшава ; Л. : Укр. наук. ін-т, 1939. – 352 с. – (Повне видання творів Тараса Шевченка ; Т. 16).
3. *Граб П.* (псевдонім). Московські переклади творів Шевченкових [Текст] / П. А. Грабовський // *Зоря*. – 1896. – № 5. – С. 93–95 ; 1897. – № 14. – С. 276–278.
4. *Комаров М. Ф.* Шевченко в литературе и искусстве [Текст] : библиогр. указ. материалов для изучения жизни и произведений Т. Шевченко / М. Ф. Комаров. – О. : Тип. Е. И. Фесенко, 1903. – 144 с.
5. *Комаров М. Ф.* Библиографический указатель материалов для изучения жизни и произведения Т. Г. Шевченко [Текст] / М. Ф. Комаров // *Киев. старина*. – 1886. – Т. 14, № 3. – С. 570–582 ; № 4. – С. 778–786 ; 1887. – № 5. – С. 180–184.
6. *Королевич Н. Ф.* Бойко Іван Захарович [Текст] / Н. Ф. Королевич // *УЛЕ*. – 1968. – Т. 1. – С. 206–207.
7. *Лукич В.* (псевдонім). Нові переклади Т. Шевченка [Текст] / В. Л. Левинський // *Зоря*. – 1889. – № 6–7. – С. 116–117.

8. *Лукич В.* (псевдонім). Польські переклади поезій Т. Шевченка [Текст] / В. Л. Левинський // Там само. – 1891. – № 5. – С. 97.
9. *Лукич В.* (псевдонім). Музика до поезій Т. Шевченка [Текст] / В. Л. Левинський // Там само. – 1891. – № 5. – С. 96–97.
10. *Покажчик* видань Шевченкових творів: першодруки й окремі вид. та спис л-ри про них [Текст] / зібрав і впоряд. В. Дорошенко. – 2-е вид. перегл. й значно допов. – Чікаго : Вид-во М. Денисюка, 1961. – [VIII], 506 с. : іл. – (Шевченко Т. Повне видання творів ; Т. 14).
11. *Січовик В.* (псевдонім). Покажчик листів Тараса Шевченка [Текст] / В. Л. Левинський // Правда. – 1889. – Т. 2, вип. 5. – С. 371–372 ; Т. 3, вип. 7. – С. 78–83.
12. *Т. Г. Шевченко* (1814–1861) [Текст] : (бібліогр. матер. на допомогу вивченню життя і творчості) / скл. : І. С. Гончарова, Е. М. Шапіро, Т. Г. Шерстюк ; М-во культури УРСР, ДНБ ім. В. Г. Короленка. – Х. : Вид-во Кн. палати УРСР, 1955. – 59 с.
13. *Т. Г. Шевченко* [Текст] : бібліогр. ювіл. л-ри (1960–1964) / уклад. Ф. К. Сарана. – К. : Наук. думка, 1968. – 624 с.
14. *Т. Г. Шевченко* : бібліогр. л-ри про життя і творчість. 1839–1959 [Текст] : у 2-х т. / скл. : Г. М. Гімельфарб, І. З. Бойко, О. Д. Кізлик та ін. ; відп. ред. Є. П. Кирилюк ; АН УРСР, Держ. публ. б-ка. – К. : Вид-во АН УРСР, 1963. – Т. 1–2.
15. *Т. Г. Шевченко* [Текст] : бібліогр. покажчик (1917–1963) / уклад. М. І. Багрич ; [вступ. ст. Ф. К. Сарана ; редкол. : Є. П. Кирилюк (гол.), Ю. О. Меженко (відп. ред.), Ф. К. Сарана] ; Держ. Комітет по пресі, при Раді М-в УРСР, Кн. палата УРСР. – Х. : Ред.-вид. від. Кн. палати УРСР, 1964. – 153 с. – До 150-річчя з дня народження Т. Г. Шевченка.
16. *Т. Г. Шевченко* [Текст] : бібліогр. покажчик (1965–1988) / АН УРСР, ЦНБ ім. В. І. Вернадського ; уклад. : Л. В. Беляєва, Н. М. Мислович. – К. : Київ. кн. друк. наук. кн., 1989. – 402 с.
17. *Тарас Григорович Шевченко* [Текст] : бібліогр. бібліографії. 1840–1960 / упоряд.: І. З. Бойко, Г. М. Гімельфарб ; відп. ред. Є. П. Кирилюк. – К. : АН УРСР, 1961. – 75 с.
18. *Тарас Григорович Шевченко. 1814–1861* [Текст] : метод.-бібліогр. матер. для масових б-к / скл. : О. Колесникова, З. Єфимович ; М-во культури УРСР, Держ. респ. б-ка ім. КПРС. – К. : Держполітвидав, 1961. – 81 с.
19. *Тарас Шевченко* [Текст] : бібліогр. покажчик 1989–2003 / уклад. Г. І. Гамалій ; наук. ред. Р. С. Жданова ; Нац. парлам. б-ка України. – К. : [б. в.], 2004. – 240 с.
20. *Тарас Шевченко. 1989–2004* [Текст] : матеріали до бібліогр. / уклад. Г. І. Гамалій ; наук. ред. В. О. Кононенко ; Ін-т літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України, Нац. парламент. б-ка України. – К. : [б. в.], 2005. – 300 с.
21. *Франко І. М.* Комаров «Т. Шевченко в літературі і мистецтві». Одеса, 1903 [Текст] / Іван Франко // Франко І. Збір. творів: у 50-ти т. – К. : Наук. думка, 1982. – Т. 35. – С. 171.
22. *Яшек М.* Т. Шевченко [Текст] : матер. до бібліогр. (рр. 1903–1921) / М. Яшек ; Центр. бібліогр. від. – Х. : Друк Н. К. О., 1921. – Вип. 1. – 104 с.

Спадщина Тараса Шевченка у вітчизняних бібліографічних джерелах: на матеріалах посібника «Українські персональні бібліографічні покажчики (1856–2013)».

Яценко О. М., завідувач відділу Інституту біографічних досліджень НБУВ, кандидат історичних наук (Київ),

Любовець Н. І., завідувач відділу Інституту біографічних досліджень НБУВ, кандидат історичних наук (Київ).

Українська біографістика = *Biographistica ukrainica*. – К., 2014. – Вип. 11. – С. 272–283.

У статті розглядаються в хронологічному порядку персональні бібліографічні покажчики, присвячені життю та творчості Тараса Шевченка. Проаналізовано їх структуру та особливості, які були їм притаманними з огляду на специфіку того чи іншого історичного періоду. Зазначено, що кількість та якість їх збільшувалася у зв'язку із святкуванням чергових роковин поета. Відзначено, що всі розглянуті персональні бібліографічні покажчики про Тараса Григоровича Шевченка та його творчість відіграють значну роль в історії та культурі України. Вони засвідчують те, що ім'я поета та його творчий набуток завжди були відомі та популярні серед широкого кола читачів.

Ключові слова : Тарас Шевченко, бібліографія, персональні бібліографічні покажчики, спадщина.

Heritage Taras Shevchenko national bibliographic sources: Guidelines for «Ukrainian personal bibliographies (1856–2013)».

Yatsenko O., Head of department the Institute of biographical research NLUUV, PhD (Kyiv),

Lyubovets N., Head of department the Institute of biographical research NLUUV, PhD (Kyiv).

Українська біографістика = *Biographistica ukrainica*. – К., 2014. – Vol. 11. – P. 272–283.

The article examines chronologically personal bibliographies dedicated to the life and works of Taras Shevchenko. The analysis of the structure and features that are inherent in them due to the specificity of a particular historical period. It is indicated that the quantity and quality of their increased due to the celebration of the anniversary of the poet. It is noted that all the above personal bibliographies of Taras Shevchenko and creativity play a significant role in the history and culture of Ukraine. They show that the name of the poet and his creative acquisition has always been well-known and popular among a wide range of readers.

Keywords: Taras Shevchenko, bibliography, personal bibliography indexes, heritage.

Наследие Тараса Шевченко в отечественных библиографических источниках: на материалах пособия «Украинские персональные библиографические указатели (1856-2013)».

Яценко О. М., заведующий отделом Института биографических исследований НБУВ, кандидат исторических наук (Киев),

Любовец Н. И., заведующий отделом Института биографических исследований НБУВ, кандидат исторических наук (Киев).

***Українська біографістика = Biographistica ukrainica.* – К., 2014. – Вып. 11. – С. 272–283.**

В статье рассматриваются в хронологическом порядке персональные библиографические указатели, посвященные жизни и творчеству Тараса Шевченко. Проанализированы их структура и особенности, которые были им присущи в силу специфики того или иного исторического периода. Отмечено, что количество и качество их увеличивалась в связи с празднованием очередной годовщины поэта. Отмечено, что все рассмотренные персональные библиографические указатели о Тарасе Григорьевиче Шевченко и его творчестве играют значительную роль в истории и культуре Украины. Они подтверждают, что имя поэта и его творческое достояние всегда были известны и популярны среди широкого круга читателей.

Ключевые слова: Тарас Шевченко, библиография, персональные библиографические указатели, наследие.